

Notitie

Opdrachtgever: Van Wijnen Projectontwikkeling West B.V.
dhr. P.P.D. van Zundert

Auteur: ir. G. Bakker

Betreft: beschermde natuurwaarden Kop Oostdijk

Projectnummer: 1477

Datum: 17 augustus 2016

Status: DEFINITIEF

Bureau Stadsnatuur

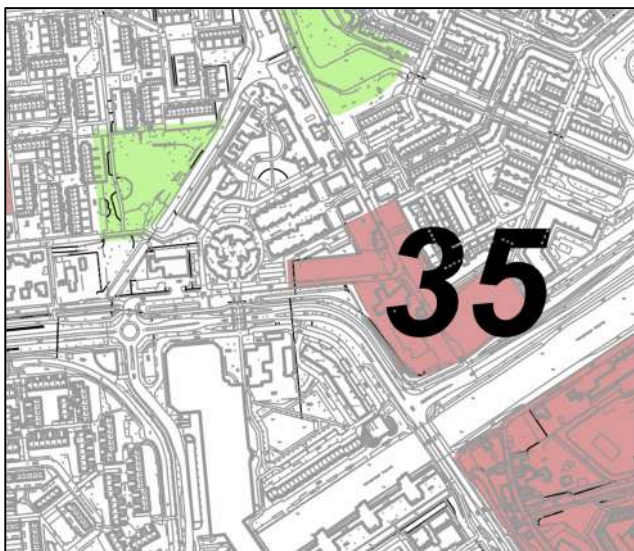
bezoekadres:
Natuurhistorisch Museum Rotterdam
Westzeedijk 345
3015 AA Rotterdam
telefoon: 010 – 266 04 70
e-mail: info@bureaustadsnatuur.nl
www.bureaustadsnatuur.nl

Inleiding

Op verzoek van gemeente Hellevoetsluis is een verkennend natuurwaardenonderzoek ('quick scan') uitgevoerd van plangebied Kop Oostdijk. Dit in het kader van het bestemmingsplan. Het onderzoek heeft zich gericht op potenties voor strikt of overige beschermde soorten, het aantonen hiervan, het beoordelen of nader aanvullend onderzoek naar een bepaalde soortgroep noodzakelijk is en op maatregelen die nodig zijn om beschermde natuurwaarden te ontzien in het kader van ontwikkelingen. Voor een verdere definitie van het begrip beschermde soort wordt verwezen naar de bijlage.

In 2014 is het plangebied bekeken op het voorkomen van vleermuizen, Huismus *Passer domesticus* en Gierzwaluw *Apus apus*; in 2015 is het uitgebreid onderzocht op de aanwezigheid van beschermde flora, Platte schijffloren *Anisus vorticulus* en vissen. In 2016 is dit aangevuld met een actualiserend onderzoek naar de potenties voor en het voorkomen van beschermde vogels en zoogdieren. Opnieuw is de functionaliteit voor vleermuizen, Huismus en Gierzwaluw beoordeeld.

Daarnaast is gelet op de potenties voor Egel *Erinaceus europaeus* en kleine marterachtigen, dit in verband met een gewijzigd vrijstellingenbesluit in het kader van de Wet Natuurbescherming die per 1 januari 2017 in werking treedt.

Figuur 1. Begrenzing en ligging onderzocht plangebied Kop Oostdijk (op kaart aangeduid met nummer 35; bron: gemeente Hellevoetsluis)

Methodiek

Vaatplanten

Een ecoloog van Bureau Stadsnatuur heeft op 17 juni 2015 het plangebied Kop Oostdijk bezocht. De focus bij dit bezoek lag op de potenties voor en aanwezigheid van groeiplaatsen van streng beschermde plantensoorten waarop een gedragscode en/of een ontheffing van toepassing is wanneer men

werkzaamheden wil uitvoeren die nadelig kunnen zijn voor de soort in kwestie. Daarnaast zijn eventueel aangetroffen (botanische) natuurkwaliteiten opgenomen. Eventueel aangetroffen relevante groeiplaatsen zijn met behulp van GPS exact vastgelegd.

Op 25 juli 2016 is tussen 20:30 en 23:00 uur opnieuw een bezoek gebracht waarbij het terrein opnieuw geheel is doorlopen om vast te stellen of er groeiplaatsen van beschermde plantensoorten aanwezig zijn.

Platte schijfhoren

Onderzoek naar Platte schijfhoren is verricht op 17 juli 2015 middels een speciaal voor hydrobiologisch onderzoek geschikt net bedoeld voor watermacrofauna. Er zijn monsters genomen om een goede indruk van de molluskenfauna te krijgen. Soms bleek het al toereikend om op basis van met het oog zichtbare aspecten van het slootmilieu het voorkomen van Platte schijfhoren op voorhand uit te sluiten, met name in situaties met een baggerachterstand. Ten behoeve van een reflectie van de vangstresultaten, is een referentiesloot uitgezocht binnen de gemeente waarin potentie voor Platte schijfhoren gezien werd. Deze lag aan de oostzijde van Schenkeldijk. Helder water en een diverse watervegetatie boden hier een reële kans op aanwezigheid van de soort. Determinatie van schijfhorens vond plaats door middel van een loep in het veld, op de monsterlocaties.

Op 25 juli 2016 is alleen een visuele beoordeling van de watergangen uitgevoerd om te bepalen of de situatie ten opzichte van het in 2015 uitgevoerde inventarisatie wezenlijk was veranderd.

Vissen

Onderzoek naar beschermde vissen is uitgevoerd op 17 juli 2015 met een groot (70x55cm) grofmazig (5mm) RAVON-net met een lange (2m) steel. Onderzoekslocaties werden bemonsterd totdat een goede indruk van de plaatselijke visfauna verkregen was. Eerder bSR-onderzoek (Grutters 2010; Grutters 2013) is aangehaald om beter inzicht in soortverspreidingen in Hellevoetsluis te krijgen.

Op 25 juli 2016 is alleen een visuele beoordeling van de watergangen uitgevoerd om te bepalen of de situatie ten opzichte van het eerder uitgevoerde inventarisatie wezenlijk was veranderd.

Vogels

Alle beplanting in het plangebied is op 25 juli 2016 gecontroleerd op aanwezigheid van exemplaren, nesten of andere aanwijzingen voor het voorkomen van jaarrond beschermde vogelsoorten. Daarnaast zijn alle overige aanwezige vogelsoorten genoteerd en is gekeken naar potenties voor niet waargenomen maar mogelijk wel periodiek (eerder in het seizoen) voorkomende broedvogels. De bebouwing is bekeken op het voorkomen van Huismus *Passer domesticus* en Gierzwaluw *Apus apus*. In 2014 werd de locatie in april bekeken op het voorkomen van Huismus en in juni-juli op het voorkomen van Gierzwaluw (voor details, zie Bakker & Elzerman 2015).

Zoogdieren

Op 25 juli 2016 is het hele plangebied doorlopen op zoek naar aanwijzingen voor het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren. De aanwezige gebouwen en beplanting zijn beoordeeld op hun potentie als vaste verblijfplaats voor Egel, Wezel *Mustela nivalis*, Hermelijn *Mustela erminea*, Bunzing *Mustela putorius* en vleermuizen. Aansluitend is tot een uur en 15 minuten na zonsondergang door één waarnemer op een strategisch gekozen plaats gepost om te controleren of zich een vleermuisverblijfplaats in aanwezige bebouwing bevond. Daarnaast is gekeken naar het terreingebruik door vleermuizen. Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van een batdetector, merk Pettersson, type D240x. Ook in 2014 werd de locatie in zomer en herfst bekeken op het voorkomen van vleermuizen om respectievelijk kraam- /zomer- en paarverblijfplaatsen uit te sluiten; onder meer op 5 juni, 6 juni, 10 september en 23 september (Bakker & Elzerman 2015).

Overige soortgroepen

Vor wat betreft overige soortgroepen waarvan beschermde vertegenwoordigers in Zuid-Holland voorkomen is aan de hand van uiteenlopende literatuurbronnen gekeken of het plangebied binnen het te verwachten areaal van de soort ligt. Op basis van deze informatie is besloten om onder meer geen onderzoek te verrichten naar amfibieën, reptielen, dagvlinders, libellen en andere soortgroepen.

Resultaten

Flora

Het grootste deel van het plangebied bestaat uit welig grasland met resten niet (voldoende) afgevoerd oud maaisel. Het middendeel van het terrein is vochtig en heeft een wat betere ontwikkelingspotentie. Op twee plekken werd een kleine hoeveelheid Goudhaver *Trisetum flavescens* gevonden. Een soort die staat voor kwalitatief hoogwaardig grasland. Centraal bevindt zich de bebouwing en het opslagterrein van een houthandel (Moree) en een naastgelegen vrijstaand woonhuis met tuin. Rondom de houthandel bevinden zich hagen van doorgesloten coniferen en braamstruwelen. Beschermde soorten zijn niet gevonden.

Fauna

Platte schijfhoren

Platte schijfhoren is in geen enkele watergang van onderhavig project vastgesteld, geen enkele kwam in de buurt van de gewenste waterkwaliteit die deze kritische soort vereist.

Voorkomen van de Platte schijfhoren binnen de gemeente Hellevoetsluis, hoewel vermeld in eerdere watermacrofauna-opnames (www.limnodata.nl; Van der Hout et al. 2011), mag kritisch ter discussie gesteld worden. Ecologisch hoogwaardige sloten zijn binnen de bebouwde kom van Hellevoetsluis niet aanwezig en in het buitengebied ten hoogste zeer lokaal. Een voorkomen van de soort is aannemelijk op een locatie waar van oudsher schoon zoet kwelwater omhoog komt, bijvoorbeeld langs het Gorzenpad. Betrouwbare waarnemingen op het eiland Voorne-Putten zijn enkel afkomstig uit duinwateren; elders ontbreekt geschikt leefgebied voor de soort veelal (pers. med. Stichting Anemoon). Observaties van voorliggend onderzoek liggen hiermee in lijn.

Vissen

Slechts een klein aantal beschermde vissoorten is in theorie denkbaar in de binnenwateren van Hellevoetsluis. Onderhavig onderzoek heeft niet geleid tot observaties van deze soorten. Kleine modderkruiper *Cobitis taenia* is niet aangetroffen, dit ook overeenkomstig met het regionale verspreidingsbeeld. De soort lijkt tot op heden te ontbreken op het eiland Voorne-Putten (Kranenbarg et al. 2015). Rivierdonderpad *Cottus perifretum* is evenmin vastgesteld op onderzochte locatie. Bittervoorn *Rhodeus amarus* is weliswaar niet vastgesteld, maar de soort komt met zekerheid voor binnen de gemeente Hellevoetsluis. Diverse waarnemingen uit het noordoostelijke deel van de gemeente wijzen op een populatie in Hellevoetsluis.

Vogels

Vogelsoorten waarvan de nesten een jaarrond beschermde status genieten zijn binnen het plangebied niet vastgesteld en worden op korte termijn niet verwacht. Dit is in lijn met de bevinding uit 2014; toen werden hier ook geen nestplaatsen van Huismus en Gierzwaluw aangetroffen.

De broedvogelfauna beperkte zich op 25 juli 2016 tot Houtduif *Columba palumbus*, Turkse tortel *Streptopelia decaocto*, Merel *Turdus merula* en Zwartkop *Sylvia atricapilla* in de beplanting en Kauw *Corvus monedula* in de schoorsteen van het aanwezige woonhuis. Voorts zijn meerdere oude nesten van Houtduif en/of Turkse tortel aangetroffen onder het dak van de opslagloodsen van de houthandel.

Zoogdieren

Het plangebied heeft geen potentie als leefgebied voor onder de Flora- en faunawet strikt beschermde grondgebonden zoogdieren die binnen de regio van het plangebied populaties hebben (Noordse woelmuis *Microtus oeconomus arenicola* en Waterspitsmuis *Neomys fodiens*).

Het woonhuis biedt in potentie zeer beperkt ruimte voor vleermuizen onder de dakpannen en ruimte achter betimmering. Om die reden is enige tijd gepost (zie Methodiek). Vanaf 22:12 uur werden twee foeragerende exemplaren van de Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus* waargenomen op het terrein tussen de bebouwing van de houthandel en het woonhuis. Gezien het verschijnen ruim na zonsondergang (21:45 uur) wordt verondersteld dat de dieren van elders afkomstig waren. Er zijn geen waarnemingen gedaan van uit de bebouwing ter plaatse uitvliegende exemplaren of sociaal gedrag. Er werden tevens enkele langsvliegende Gewone dwergvleermuizen opgemerkt. Overige soorten vleermuizen zijn niet waargenomen. In 2014 zijn op de locatie in kwestie ook geen verblijfplaatsen van vleermuizen opgemerkt of aanwijzingen gevonden voor aanwezigheid daarvan, noch in het voorjaar, noch in het najaar.

Met betrekking tot het voorkomen van Egel kan worden gesteld dat de beplanting in het plangebied, in het bijzonder die rondom de bebouwing, een geschikt leefmilieu vormt. Hoewel deze soort niet is waargenomen tijdens bezoeken aan de locatie, mag een eventueel voorkomen worden verondersteld, gelet op het feit dat deze algemeen voorkomt in Hellevoetsluis (pers. obs. G. Bakker). Wezel, Hermelijn en Bunzing zijn vastgesteld in Hellevoetsluis (Mostert 2011) maar schaars in stedelijke milieus en de kans op gebruik van het plangebied is daarom klein en hypothetisch. Van deze drie soorten is Bunzing degene die soms in bebouwing wordt aangetroffen. Er zijn evenwel, voor zover te vinden, geen sporen in de vorm van uitwerpselen aangetroffen en de gebruikers van de bebouwing melden geen ervaringen hieromtrent.

Conclusie

Het plangebied heeft geen potentie als beschermd leefgebied voor strikt beschermde flora en fauna zoals in de Bijlage gedefinieerd. Op basis van de aangetroffen omstandigheden worden op korte termijn geen strikt beschermde of overige beschermde soorten verwacht en is vervolgonderzoek op korte termijn (binnen drie jaar) niet noodzakelijk. Er zijn alleen soorten aanwezig waarvoor een vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen in de flora- en faunawet. Hoewel er wel vleermuizen zijn waargenomen gebruiken deze dieren het plangebied uitsluitend om te foerageren. Aanvullend uitgebreid onderzoek conform het Vleermuisprotocol wordt in deze situatie niet nodig geacht; de potenties voor een verblijfplaats zijn gering. De vogelsoorten die voorkomen zijn alleen beschermd wanneer zij broeden. Buiten hun broedseizoen mogen nesten worden verwijderd. Bij verwijdering van groen moet rekening gehouden worden met het mogelijke voorkomen van Egel.

Op basis van de bevindingen zijn er geen belemmeringen om het bestemmingsplan vast te stellen.

Aanbevelingen

Het verwijderen van bomen en struiken, zoals de aanwezige coniferen en braamstruwelen, dient te geschieden in de periode oktober-februari. Buiten deze maanden is er een redelijk grote kans dat zich broedende vogels in deze begroeiing ophouden. Broedende vogels alsmede hun bezette nesten, mogen niet worden verstoord.

Voorafgaand aan het verwijderen van beplanting dient te worden gecontroleerd of zich hieronder exemplaren van de Egel schuilhouden, dit om het overhoopt doden of verwonden ervan te voorkomen. Aanbevolen wordt om te werken conform de richtlijnen in een goedgekeurde gedragscode.

In het woonhuis ter plaatse broedt ten minste één paar Kauw. Het is daarom van belang om voorafgaand aan een eventuele sloop de openingen van potentiële nestplaatsen in schoorsteen en onder dakpannen af te sluiten met gaas. Zodra de vogels broeden, doorgaans in de periode maart tot en met juli, mag er niet worden gesloopt.

Omdat er geen sprake is van beschermd leefgebied van enige wettelijk strenger beschermde soort, hoeft op basis van de bevindingen van deze rapportage geen ontheffing van verbodsbepalingen uit de Flora- en

faunawet (en per 1 januari 2017 de Wet Natuurbescherming) te worden aangevraagd in geval van ruimtelijke ontwikkelingen in het plangebied.

Literatuur

- Andeweg, R.W.G. 2013. Planteninventarisatie ecologisch beheer locaties Hellevoetsluis. bSR-rapport 220. Bureau Stadsnatuur, Rotterdam.
- Bakker, G. & S.D. Elzerman. 2015. Inventarisatie beschermde natuurwaarden Hellevoetsluis 2014. bSR-rapport 253. Bureau Stadsnatuur, Rotterdam.
- Grutters, M.A.J. 2010. Inventarisatie Bittervoorn Hellevoetsluis 2010. bSR-rapport 152. bureau Stadsnatuur Rotterdam, Rotterdam.
- Grutters, M.A.J. 2013. Quick scan en vissenonderzoek Noordelijke Randweg Hellevoetsluis. bSR-notitie 1009. Bureau Stadsnatuur, Rotterdam.
- Hout, M. van der, T.P.M. Fijen, M. W. van der Hoorn. 2011. Ecologische quickscan Zwartedijk, Dammenweg. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapport RA11278-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.
- Kranenbarg, J., R.P.J.H. Struijk, M. Schiphouwer, J. Bergsma, K. Dideren & J.E. Herder. 2015. De vissen van Zuid-Holland. Stichting RAVON, Nijmegen en Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep (Dienst Regelingen, brief 26 augustus 2009, kenmerk ffw2009.corr.046) te downloaden van de website van het Ministerie van EL&I.
- Mostert, K. 2011. Werkatlas verspreiding zoogdieren in Zuid-Holland augustus 2011. Zoogdierveniging / Stichting Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland, Delft.

© Bureau Stadsnatuur | Westzeedijk 345 | 3015 AA Rotterdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.
BSR kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

Bijlage – Wettelijk kader

Verbodsbepalingen

De van nature in Nederland in het wild voorkomende planten en dieren worden beschermd door de Flora- en faunawet (Ffwet), die in 2002 van kracht geworden is. De soortbeschermingsbepalingen uit de Europese richtlijnen Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn in de Ffwet geïmplementeerd. Deze bescherming dient ervoor te zorgen dat zeldzame en bedreigde soorten niet in aantallen afnemen of uit Nederland verdwijnen. De bescherming in de Ffwet wordt geregeld middels een aantal verbodsbepalingen (artikel 8 t/m 13):

- artikel 8:* Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- artikel 9:* Het is verboden (beschermde) dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- artikel 10:* Het is verboden (beschermde) dieren opzettelijk te verontrusten.
- artikel 11:* Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen (zie onderstaande paragraaf) van (beschermde) dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- artikel 12:* Het is verboden eieren van (beschermde) dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
- artikel 13:* Het is verboden planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van (beschermde) dieren te koop te vragen, te kopen of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben.

Voortplantingsplaatsen en andere vaste rust- en verblijfplaatsen

Tot vaste rust- en verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 worden bijvoorbeeld verblijven van vleermuizen of voortplantingswateren van de Rugstreeppad *Bufo calamita* gerekend. Ook de functionele omgeving van een verblijf kan een beschermde status hebben. Dit geldt bijvoorbeeld voor migratie- en vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen indien deze van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau.

Alle inheemse broedvogels en hun nesten mogen niet worden verstoord tijdens het broeden. Voor enkele vogelsoorten geldt dat de broedlocaties dermate belangrijk zijn voor de soort dat deze jaarrond zijn beschermd, dus ook buiten het broedseizoen zijn hier de verbodsbepalingen van artikel 11 van kracht. In 2009 is een aangepaste lijst met jaarrond beschermde vogels opgesteld (Ministerie van LNV 2009). Deze jaarronde bescherming krijgen bijvoorbeeld nesten van honkvaste koloniebroeders, nesten van anderszins zeer honkvaste soorten, soorten afhankelijk van bebouwing of vogels die ieder jaar gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om boomnesten die worden gebruikt door roofvogels en uilen, waaronder Buizerd *Buteo buteo* en Ransuil *Asio otus*, en vogels die aan menselijke bebouwing zijn gebonden als Gierzwaluw *Apus apus*, Huismus *Passer domesticus* en Kerkuil *Tyto alba*. Wanneer bij werkzaamheden de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats gegarandeerd kan worden is geen ontheffing nodig. Wanneer dit niet mogelijk is dient ontheffing aangevraagd te worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

Beschermingsregimes

Het soortbeschermingsdeel van de Europese Habitatrichtlijn is opgenomen in de Flora- en faunawet. In de Flora- en faunawet is een groot aantal in Nederland voorkomende planten en dieren opgenomen waarop de hier boven genoemde verbodsbepalingen van toepassing zijn. Later zijn deze soorten in drie beschermingsregimes ingedeeld. Deze driedeling is als volgt:

- Tabel 1. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (de zogenaamde lichte toets).
- Tabel 2. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de staatssecretaris van EZ goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3)
- Tabel 3. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de staatssecretaris van EZ goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de Flora- en faunawet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig. Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.

Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 en de soorten vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (onder meer alle Nederlandse vleermuissoorten) wordt getoetst aan drie criteria:

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang;
- 2) er is geen alternatief;
- 3) er is geen sprake van afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn). De uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Gunstige staat van instandhouding

Het criterium 'gunstige staat van instandhouding' is van toepassing wanneer soorten uit tabel 2 en 3 van de Ffwet of Bijlage IV van de Habitatrichtlijn voorkomen, op locaties waar activiteiten gaan plaatsvinden die een wezenlijk negatief effect kunnen hebben op de aanwezige populaties van deze soorten. Deze 'gunstige staat van instandhouding van de soort' mag niet in het geding komen. Voorwaarden waaraan hiertoe voldaan

moeten worden staan in de Habitatrichtlijn benoemd. De 'staat van instandhouding' wordt als 'gunstig' beschouwd wanneer:

- Uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat op lange termijn zal blijven en
- het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en
- er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op langere termijn in stand te houden.

Mitigatie & Compensatie

Voor eventueel verlies van leefgebied van beschermde soorten op plaatsen waar ruimtelijke inrichting of ontwikkeling plaatsvindt, dient compensatie plaats te vinden, hetgeen kan inhouden dat er elders geschikt leefgebied wordt gecreëerd ten gunste van de soort. Daarnaast dienen mitigerende maatregelen te worden genomen waarmee de schade aan de aanwezige populatie tijdens werkzaamheden wordt beperkt.

Zorgplicht

In de Ffwet is een zorgplicht opgenomen (artikel 2), een algemeen geldende fatsoensnorm voor de omgang met flora en fauna. Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen zo weinig mogelijk nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. Wanneer men weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat werkzaamheden nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen hebben, dient men dit, mits redelijkerwijs mogelijk, te vermijden of deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien onvermijdelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.

De genoemde drie items: mitigatie, compensatie en Zorgplicht, zijn algemene voorwaarden ter verkrijging van een eventuele ontheffing van de verbodsbepalingen in de Ffwet.